

SEROLOGISCH TESTEN EN ‘VACCINEREN OP MAAT’

Jarenlang was het gebruikelijk om honden en katten ieder jaar volledig te vaccineren. Sterker nog, ondanks de continue ontwikkelingen op het gebied van vaccinatiebeleid zijn er nog steeds voldoende beroepsbeoefenaars die menen dat jaarlijks vaccineren het meest wijze en het veiligste is. We zijn het immers al jarenlang zo gewend. Wetenschappelijk onderzoek heeft de afgelopen jaren echter geleid tot nieuwe inzichten. Nieuwe inzichten over de werkingsduur van vaccinaties, maar ook op het gebied van de inzet van serologische tests in de veterinaire praktijk.

Verschillende experimentele studies onder honden en katten hebben de afgelopen jaren uitgewezen dat veel levend geattenuerde entstoffen een dier significant langer beschermen dan de eerder aangenomen periode van één jaar. Zo wees een studie in 2004 van Abdelmagid (et.al) uit dat de immuniteit verkregen door CDV, CPV en CAV-vaccinatie tot wel 7 jaar kan duren. Een geattenuerd levend vaccin voor FPLV, FCV en FHV resulteerde in een immuniteit van 3-5 jaar. Nog steeds wordt volop onderzoek verricht naar de werking en werkingsduur van afzonderlijke vaccinaties.

De leidende organisaties op het gebied van vaccinaties, de AAHA (American Association of Hospital Animals), de AAFP (American Association of Feline Practitioners) en de VGG (Vaccination Guideline Group) van de WSAVA (World Small Animal Veterinary Association) kwamen in reactie op deze ontwikkelingen met een nieuwe, aangepaste vaccinatierichtlijn voor hond en kat. In deze rapporten wordt voor het eerst een drie jaarlijks vaccinatieschema aangeraden voor een aantal agentia, mits een hond of kat de juiste puppy-vaccinaties heeft gekregen en aantoonbaar voldoende is beschermd. Pups en kittens moeten hiertoe iedere 3-4 weken worden gevaccineerd vanaf 6-8 weken leeftijd tot een leeftijd van ca. 16 weken.

Diverse onderzoeken benadrukken het nut van ‘vaccineren op maat’. In plaats van het standaard jaarlijks hanteren van de spuit - ieder dier dezelfde cocktail -, moet gewerkt worden aan een individueel vaccinatieschema, passend bij een individueel dier en inspelend op diens leeftijd, leefomgeving, leefgewoontes (mogelijk contact met overbrengers van een ziekte), contact met andere dieren, reisgewoontes, gezondheid en bloedwaarden. Dit ‘vaccinatieinterview’ moet onderdeel worden van de jaarlijkse check-up en kan, maar hoeft niet perse, gevolgd te worden door een vaccinatie.

Het doen van bloedonderzoek om antilichaamwaarden tegen verschillende ziektes te bepalen wordt al langer gedaan. Wil men een hond of kat meenemen naar het buitenland, dan is het in sommige landen sowieso verplicht om de titer voor Rabiës te laten bepalen. Antilichamenwaarden tegen de core vaccins werden eigenlijk niet verricht als dat niet door een van hogerhand opgelegde regel hoefde, of er geen vermoeden was van mogelijke besmetting.

Heberex maakt het met de Vaccicheck titerbepaling echter wel mogelijk om titerbepalingen voor een aantal core vaccins snel en ‘in huis’ te bepalen. Met deze kit kunnen binnen 20 minuten de antilichaamwaarden voor CPV, CDV en CAV-2 of FCV, FPLV en FHV worden gemeten, wat het daadwerkelijk uitvoeren van het door de AAHA aangegeven ‘op maat gemaakte vaccinatieschema’ nu ook meetbaar mogelijk maakt.

Vooralsnog wordt het uitvoeren van een titerbepaling van belang geacht voor drie, of eigenlijk vier, verschillende soorten diergroepen:

1. Pups en kittens van ca. 16 weken.

In de richtlijnen van de AAHA staat de laatste pup- en kittenvaccinatie op een leeftijd van 16 weken gesteld. De primaire reden hiervoor is de zeer kleine kans dat de maternale immuniteit op 12 weken nog interfereert met de vaccinatie die op diezelfde leeftijd wordt gegeven. Onderzoek laat echter zien dat 90% van de op 12 weken voor het laatst gevaccineerde pups beschermd is tegen Parvo. Ongeveer 20% van de pups bleek onvoldoende beschermd te zijn tegen hondenziekte. Hoewel het risico op hondenziekte klein is, is het inzetten van een titerbepaling op een leeftijd van 16 weken een uitstekende richtlijn om al dan niet te besluiten om een pup nogmaals te vaccineren. Is een pup bewezen geïmmuniseerd dan hoeft niet gevaccineerd te worden en kan worden volstaan met een booster op 1-jarige leeftijd alvorens men overschakelt op een alternerend vaccinatieschema. In sommige gevallen dient één van de componenten te worden herhaald en in heel enkele gevallen blijkt geen van de entingen te zijn aangeslagen; dergelijke ‘nonresponders’ kunnen zo eveneens vroeg worden gesignaleerd.

2. Zieke dieren, oude dieren of dieren die in het verleden slecht op een vaccinatie reageerden.

Weerstand is de balans tussen belasting en belastbaarheid. Is deze balans, door wat voor reden dan ook, verstoord; bijvoorbeeld door ziekte, ouderdom of medicatie, dan is het beter om het immuunsysteem met rust te laten en ervoor te kiezen om (tijdelijk) niet te vaccineren. De afweging die hierbij moet worden gemaakt is of de risico's van het niet-vaccineren van het dier opwegen tegen de mogelijke gezondheidsrisico's (bijwerkingen) als het zieke of oude dier wel gevaccineerd wordt. Een titerbepaling kan uitkomst bieden bij dergelijke afwegingen; wijst deze uit dat een dier voldoende beschermd is dan heeft men de zekerheid van voldoende bescherming, zonder het risico van over-enten.

3. Dieren met een onbekende vaccinatieshistorie.

Bij dieren die zijn herplaatst zonder vaccinatiegegevens of bij dieren die zijn gevonden, is een titerbepaling nuttig. Men kan dan beslissen of deze dieren gevaccineerd dienen te worden. Het is ook nuttig titers te kennen, alvorens deze dieren in contact te laten komen met andere dieren.

4. Dieren waarvan de eigenaar niet wil vaccineren.

Niet alleen beroepsbeoefenaars volgen de laatste ontwikkelingen op het gebied van vaccinaties op de voet, een groeiende groep dierenbezitters doet hetzelfde. Deze groep kiest er weloverwogen voor om niet meer standaard te vaccineren tegen Parvo, Hondenziekte en HCC - ook niet driejaarlijks - maar met de titerbepaling te meten wanneer dit daadwerkelijk weer nodig is. Hier is in principe niets mis mee. Enten op geleide van de titerbepaling is echter alleen verstandig wanneer het dier op jonge leeftijd de juiste pup- en kittenvaccinaties heeft gehad en bewezen geïmmuniseerd is. Niet-vaccineren uit angst voor ongegronde spookverhalen over bijwerkingen, of de mening dat vaccineren onnodig is ‘omdat die ziektes toch vrijwel niet meer voorkomen’ is ten zeerste af te raden! Eerdergenoemd ‘vaccinatie-interview’ is een uitstekende gelegenheid om dergelijke overwegingen met de eigenaar te bespreken.

Bron: Dier en Arts